

Profilová část maturitní zkoušky 2025

TÉMATA K MATURITĚ Z HUDEBNÍ VÝCHOVY

1. **Pravěk, antická hudba, doba románská**

Vznik hudby, pravěké nástroje. Povaha a význam řecké hudby, hudba římská. Gregoriánský chorál. Trubadúři, truvérii a minnesängři. Počátky středověké notace.

2. **Gotické umění, Renaissance**

Ars Antiqua, Ars Nova a jejich hudební formy. Duchovní zpěv doby husitské. Charakteristika renesanční hudby včetně vokálních hudebních forem. Hlavní představitelé (Despres, Lasso, Palestrina). Notace období vrcholného středověku a renesance.

3. **Baroko**

Charakteristika slohu. Hudební formy. Italské, francouzské, německé a anglické baroko. České hudební baroko. Barokní koncert.

4. **Velikáni barokní hudby**

Charakteristika slohu. Bach, Händel, Vivaldi (život, dílo včetně polyfonních forem a význam skladatelů).

5. **Klasicismus**

Charakteristika slohu, srovnání s barokem. Hudební formy, průběh sonátové formy J. Haydn. Představitelé českého klasicismu.

6. **Velikáni klasicistní hudby**

W. A. Mozart, L. v. Beethoven. Životopis. Dílo (symfonie, koncerty, komorní hudba, vokální hudba, klavírní tvorba, opery). Význam.

7. **Vznik a vývoj opery v období baroka a klasicismu**

Definice opery. Lidský hlas, významní pěvci. Zrod opery. Florentská kamerata, 1. operní reforma (Monteverdi), opera v Benátkách a Neapoli, francouzská barokní opera, G. F. Händel. 2. operní reforma (Gluck). Opery W. A. Mozarta.

8. **Romantismus**

Charakteristika slohu, srovnání s klasicismem, nové hudební formy. První generace skladatelů období (Schubert, Mendelssohn, Schumann, Chopin).

9. **Novoromantismus, Národní školy**

Charakteristika programní hudby. Akordické postupy doby vycházející z kvintakordu. Berlioz, Liszt, Wagner.

Ruská hudba – Mocná hrstka (Korsakov, Musorgskij, Borodin...) × Čajkovskij.

Hudba ve Skandinávii, popř. ve Francii.

10. **Bedřich Smetana**

Mládí, studium, Goteborg, Praha. Vlastenectví ve Smetanově tvorbě. Národní divadlo.

11. Antonín Dvořák

Život a dílo – symfonie, koncerty, komorní hudba, duchovní hudba, opery. Pobyty v Americe. Význam Dvořákových děl v dějinách světové hudby.

12. Pozdní romantismus

Charakteristika hudební produkce. Septakord jako vstupní brána do moderní harmonie. Klasicko-romantická syntéza (Brahms, Dvořák, Čajkovskij). Rozklad romantismu (Mahler, R. Strauss).

13. Opera v období romantismu a na přelomu 19. a 20. století

Wagner a jeho 3. operní reforma (Gesamtkunstwerk) × italská opera (Rossini, Donizetti, Verdi), Bizet, verismus (Puccini). Integrace dramatických hudebních forem.

14. Světová umělecká hudba 20. století

Impresionismus (obecná charakteristika slohu, znaky v hudbě, role dechových nástrojů. Debussy, Ravel. Vliv na českou hudbu). Velikáni ruské hudby (Rachmaninov, Stravinskij, Prokofjev, Šostakovič). Syntéza jazzu a umělecké hudby (G. Gershwin).

15. Česká umělecká hudba 20. století

Tvůrci české moderní hudby – Janáček, Novák, Suk. B. Martinů – inspirace lidovou poezií, prvky jazzu.

16. Leoš Janáček

Život skladatele, charakteristika jeho osobitého stylu, nápěvková metoda, inspirace folklórem, využití tónových řad. Orchestrální díla, komorní skladby, sbory, opery, klavírní tvorba.

17. Česká opera

Vrcholná díla předních tvůrců české opery (Smetana, Dvořák, Janáček, Martinů). Dynamika jako prvek operní interpretace.

18. Píseň lidová a umělecká

Písně lidové a umělé. Národopisné oblasti. Světová a česká písňová tvorba (Schubert, Schumann, Brahms, Mahler, Smetana, Dvořák, Janáček, Martinů). Základní hudební formy písní – forma písňová a rondo.

19. Non-umělecká hudba, její žánry

Rozdíly mezi hudbou vážnou a populární. Jazz, pop, rock, folk, country, dance a jejich vzájemné syntézy. Hudební nástroje používané v non-umělecké hudbě, včetně strunných. Nejznámější interpreti a skupiny, festivaly. Hudební trh a komerce.

20. Jazz

Vznik a vývoj jazzové hudby. Tradiční jazz, spirituál, blues, swing, be-bop... Ansámblová interpretace jazzu, včetně orchestrální.